

TIMOTEORE

Pablo puarí jóaripū

Ãñuduticorigue

1 ¹⁻²Timoteo, yuu Pablo maa-
rē ãñudutia. Yuu Cõamacã
booró Jesucristoyere wededutigü
beserigu, cüü ticocorigü niiä.
Teero biiri ateré cüü “tiigüda” jii-
rigüre yuu wederi booquí: “Cõa-
macã Jesucristomena niirärē ca-
tiré petihére ticoqui”. Timoteo,
yuu maa- maa- mañä; maa yuu macã
tiiróbiro niiä.

Cõamacã marí Pacü, teero biiri
Jesucristo marí Ópü maa- ãñuré
ticoaro; bóaneö ññaärö; ãñurö
niirecütiri tiiáro.

Jesucristoye quetire padeó, buerucuya

³Yuu ñecüsümhä Cõamacürë
padeoríobirora yuucaã ãñurö
yeeripünacütiremena padeóa.
Ñamiri, bárecori yuu sãirécörö
maa- wäcüä. Maa- wäcügü,
Cõamacürë usenire ticoa. ⁴Yuu
wáari báreco maa- utiriguere wä-
cürcua. Teero tiigü, yuu bayiró
usenigüda jiiigü, maa- bayiró
ñnadugaga. ⁵Maa jiiditoro mani-
rö Jesucristore padeorére yuu
wäcüä. Maa ñecö Loida, teero
biiri maa paco Eunice padeosu-
guéwa. Yuu masijää: Maa- tee-
rora padeonunásegü tiicü.

⁶Teero tiigü, ateré maa- wä-
cürï tia: Too suguero- yuu
maa- ñaaapeóri, Cõamacã maa-
rë “biiro tiigüda niigüdaquí” jii-
rigü niiwí. Tee masiré tico-
ré tiirucújäna. ⁷Cõamacã marirë
Espíritu Santore ticogü, cuiro
manirö niiärö jiiigü tico-
rigü niiwí. Teero cuirono tiigü, Espíritu
Santo marirë tutuari tiiquí; cä-
merí mañíri tiiquí; ãñurö tiiré-
besemasirí tiiquí. ⁸Teero tiigü,
marí Ópüye quetire wedegü, bo-
borijäna. Yuu teeré wederé wa-
pa peresuwiipü duigücärë bobo-
sárijäna. Biroke wäcüña: “Tee
queti wederé wapa yuucaã ñaa-
rö netöpacü, Cõamacã tutuare
tico-remena nucajägüda”, jii wä-
cüña. ⁹Cõamacã marirë netöné-
rigü niiwí. Marí cüyyara ãñurá
niirí boogü, beserigu niiwí. Ma-
rë ãñuré tiirí ñagü mee beserigu
niiwí. Cüyyape marirë ãñurö tii-
güda jiiigü, beserigu niiwí. Biiro
biia: Atibáreco tiiadari suguero,
Cõamacã marirë ãñurö tiigüda
jiiigü, Jesucristo marirë netöné-
ädarere wäcürigü niiwí. ¹⁰Atitó
marirë ãñurö tiirére ënogü, Je-
sucristo marirë netönégüre tico-
diocorigü niiwí. Jesús marí dia-
netöborirare netönérígü niiwí.
Marí cüü netönére quetire pa-

deorá “catiré petihére choa” jī̄-masiā.

¹¹Cōāmacū tee netōnérē quetire yūure wededutirigu niiwī. Tee quetire yūure buedutirigu niiwī. Cū̄yere wededutigu yūure beserigū niiwī. ¹²Tee quetire wederé wapa yūu bayirō ñañarō netōā. Teero ñañarō netōpacá, boboría. Yūure tee queti wededutirigu niiwī. Teero tiigū, ateré jī̄nā yūuja: “Cū̄ yūure cū̄riguere coteiyapacutigudaqui, tée cū̄ p̄tuaatigupū”.

¹³Yūu mūurē diamacā bueriguere bueya. Jesucristore padeorémena, cāmerí maīrémena bueya. ¹⁴Apērā tee quetire wasorí jī̄gū, Espíritu Santo maríp̄ure niigū tiiápuremena Cōāmacū mūurē wededutigu cū̄riguere diamacā bueya.

¹⁵Mūu masitoacu: Niipetira Jesucristore padeorá Asia macārā yūure cōawapetijoāvā. Cū̄mena niiriracā Figelo, teero bii-ri Hermógenes teerora tiiwá. ¹⁶Onesíforo doca teero tiiríwi. Cōāmacū cū̄rē, cū̄ya wii mācārārē bóaneō ñañarō. Sīcārī mee Onesíforo yūure wācūtuari tiiwí. Yūu peresuwiipū niipacari, yūure bobosáriwi. ¹⁷Bobosárōno tiigú, Romapū jeagū, yūure āmaārigū niiwī, tée b̄uagápu. ¹⁸Marí Ópū basocáre wapa tiiadari b̄ureco jeari, Onesíforore bóaneō ñañarō. Cū̄ Éfesopū marírē tiiápuriaguemū ñañurō masīcu.

Surara ñañugū tiiróbiro niiña

2 ¹Timoteo yūu macū tiiróbiro niigū, Jesucristo mūurē ñañurō tiiquí. Tee ñañurō tiirémena Cōāmacū mūurē tutuarere tico-aro. ²Yūu paū basocá t̄uocóropū bueriguere mūu t̄howá. Teeré buemasírārē mūu padeoráre bue-netōneña. Mūu teero tiirí, cū̄cā ñapērārē bueadacua.

³Mūu surara ñañugū tiiróbiro niiña; Jesucristo mūurē dutigū niiñ. Surara ñañarō netōgū nūcārōbirora nūcānā mūucā. ⁴Surara cū̄rē dutigū cū̄mena useniārō jī̄gū, surara niihērābiro tiiríqui. ⁵Teerora sūcā cūtūrī basocu “bii-rope wáaya” jī̄ dutirére tihégū, wapatáriqui. ⁶Teerora wesepá ñañurō padegúcā tiiwese maquē ote dūcacutirere dúa wapatámasisqui. ⁷Tee yūu wederére wācū-nūnuseya. Mūu teero tiirí, marí Ópū niipetirere mūurē tuomasírītiigúdaqui.

⁸Jesucristore wācūña: Cū̄ dia-riagu niipacu, masārigu niiwī; Da-vid pārāmi niinūnusegu niiñ. Yūu cū̄ye queti ñañuré quetire wede-gū, teeré wedea. ⁹Tee queti wederé wapa yūu ñañarō netōgā; ñañaré tiigú tiiróbiro peresuwii-pū niiā. Cōāmacūye quetipeja niipetiropu niipetitoaa. Tee que-tipe yūu peresuwiipū biadupóri-gū tiiróbiro niiria. ¹⁰Teero tiigú, Cōāmacū beserirare ñañurō wáa-aro jī̄gū, ñañarō netōā. Jesucristo cū̄rē netōnérī boogá. Teero

biiri cää cäämena cää ãñurõ nii-
rópu niirucuri boogá. ¹¹Ate dia-
macü jíiré niiä:

Marí Jesucristomena diari-
rabiro niirã,
cäämena catiré petihére
choádacu.

¹²Marí ñañarõ netõrére nucä-
járã,
cää Õpü niirópu cäämena
dutirá niiadacu.

“Cääre masíriga” jíirí, cää-
cä “masíria” jíigüdaqui.

¹³Marí cääre ãñurõ padeoría-
tä, cääpe niipetire “biiro
tiigüda” jíiriguere diama-
cü tiirucúqui.

Cää sícärí jíiditomasíriqui.

Cäämacäre ãñurõ padecotegu

¹⁴Muu bueráre teeré wäcürí-
tiiyá. Teero biiri marí Õpü tucó-
ropure cääre “nocörörä wedese-
ya bári niiré wedesere maquérë”
jíinä. “Tee wedesere wapamaníä;
múäré tueráre ñañorå tiiia”, jíinä.
¹⁵Muupe Cäämacü muuré “ãñu-
rõ tiii” jíirí tuodugágü, muu jea-
tuaro niirucujäña. Cääyere dia-
macü wedeya. Teeré tiigü, bobo-
rícu. ¹⁶Atibáreco maquë wedese-
rere bári niiré tuerijäña. Teeré
wedesera jööpemena nemoró ña-
ñarå wáacua. ¹⁷Cää wedesere cä-
mi mariye õpüürípu sesajöärö tii-
róbiro ápéraré pénipéawacu. Hi-
meneo, Fileto wämecutira cää
buerémena tee bóare tueróbiro

basocáre ñañoáyira. ¹⁸Diamacü
maquérë wederiyira; merëape
wedeayira. “Diarira masatoarira
niiwã”, jíi wedeayira. Cää teero
wederémena ápérápé “¿üsäpeja
deero padeoádariye?” jíi wäcüä-
yira. ¹⁹Cäämacü wedesere cüüri-
gue doca tutuari wii weenhcöri-
gue tiiróbiro niiä. Cää wedesere
wasoría. Biiro niiä: “Marí Õpü
cääre diamacü padeoráre masí-
qui”; ^a teero biiri “niipetira ‘Jesu-
cristo yuu Õpü niií’ jíirä ñañaré
tiirére duujääro”, jíi jóatunoä.

²⁰Ate queorére wedegüda: Sícu
pee apeyé cuogüya wiipure pee
niicu. Oromena tiirígue, plata-
mena tiirígue niicu. Teero biiri
apeyé yuchména tiirígue, diimé-
na weerigue niicu. Ínarä jeará
jeari, ãñurére péocua. Apebáre-
corire búri niiré péocua. ²¹Marí
ate tiiróbiro ñañarére tuihéra,
ãñuré dícu péore tiiróbiro niiadacu.
Marí Õpüvara peti niiadacu.
Cää niipetire ãñurõ tiidutírere
diamacü tuiadacu.

²²Teero tiigü, muu mamarå ba-
yiró ugaripéarenorë tiirijäña. Bii-
rope tiiyá: Ñurére tiirucujäña;
Cäämacäre padeoyá; cämerí
mañá; ãñurõ niirecutiya. Ñañaré
tuihéramena Cäämacäre sáiráme-
na niiña. ²³Cämerítitudugara
wedeseámajärere jíiapurijäña.
Muu masícu: Muu cäämena teero
wedeseri, cämerítutire wáada-
cu. ²⁴Marí Õpüre padecotegu

^a2.19 Números 16.5.

cāmerítutirijärō booa. Biirope booa: Niipetiramena ñāurō niirō booa; ñāurō buemasirō booa; basocá noo booró tiiámajärere teero tugueñajärō booa; 25 merēā wācūrārē cúaro manirō “biirope niiā” jīi wedero booa. Cōāmacū cūärē cūä ñānaré tiirére wācūpati, wasorí tiibóqui; cūä waso, diamacū maquérē masiādacua. 26 Teeré masiārā, cāniwācárabiro niiādacua. “Wātīrē dutigú marīrē peresu niirábiro chomírigü niiwī, cūä boorére tiiádarare”, jīi masiārā, cūä dutirére tiidujādacua.

Atibáreco petiádari suguero wáaadare

3 ¹Muu ateré tuomasíña: Atibáreco petiádari suguero pee ñānaré wáari, wisió niiādacu Jésuré padeoráre. Biiro wáaadacu: ²Basocá cūäye maquē dícure booádacua; niyerure mañádacua; “biiro biiráno niiā ūsāja” jīi wācūádacua; “ápérá nemorō niinetónucáa” jīi wācūádacua; ñānarō jīiádacua; cūä pacusümhäre netónucájāádacua; ápérá cūärē ñāurō tiipacári, “múā ūsāre ñāurō tiiawē” jīriádacua; Cōāmacūrē quioníremena ñāriádacua; ³cūäya wederare mañádacua; bóaneō ñāridojāádacua; queti jīiámajärā niiādacua; cūä booró ñānaré tiidugárere tiiádacua; ápérarē ñānarō netorí tiiádacua;

ñāurére booríadacua; ⁴cūä menamacára niimirirare ñānarō tiiádacua; “deero wáaadari” jīi wācuhérā, noo booró tiiámajāádacua; “ápérá nemorō uputí macára niiā” jīi wācūádacua; Cōāmacūpere wācūrōno tiirá, usenire dícare wācūádacua; ⁵Jesuré padeorá tiiróbiro baupacára, Cōāmacū cūä tutuaremána cūärē wasorí boorícua. Cūänomena bapacutiámarijāña.

⁶Cūä menamacára biiro tiiécua: Basocáre ñānará jea, wedese-meniremena cūäye wiseripü sāwacua. Toopé numiā wācūtutuherare tiidítocua. Cūä numiā pee ñānaré tiiré wapa cuorá niijirā, cūä ñānaré tiiré díchre wācūcua. Teero tiirá, jīiditora “múärē ñāurō bue, tiiápuada” jīri, useniremena tuocúa. ⁷Cūä pee tuopacára, diamacū maquérē tuomasíridojácu. ⁸Cūärē jīiditora, Janes, Jambres tiirírobiro niicua. Cūä Moisére netonucáyira. ^bTee tiiróbiro jīiditorape diamacū maquérē cāmotácua. Ñānarō wācūriporrira niicua; diamacū padeomasíricua. ⁹Cūä teero tiipacára, yoari jīiditomasíriadacua. Máata nii-petira cūä wedeseri thorá “jīiditorepira niiiyá” jīiádacua. Teero wáayiro Janes, Jambremena.

Pablo Timoteore dutiturgue

¹⁰Muupeja yuu buerére, yuu tiirécutirere, yuu tiidugárere

^b3.8 Éxodo 7.9-13.

muu tuonunásea. Yuu Cōāmacūrē padeorére, cúaherere, cāmerí maírére, meréa wáari wācütutuarere muu masiā. ¹¹ Basocá yuure ñañarō tiirí, yuu ñañarō netörére masiā. Antioquíap, Iconiop, Listrapa yuure wáariguere, yuu ñañarō netöríguere muu masiā. Yuu ñañarō netöpacári, teero wáarecōrō marī Ópū yuure netörítiwí. ¹² Ate diamacárā niiā: Nippetira Jesucristore padeorá Cōāmacūrē booré tiidugárare ñañarō tiinóadacua. ¹³ Ñañarā, jīditori basoca ñañanemorō tiiadacua. Apéraré jīditorobirora cūcāca jīditonoadacua.

¹⁴ Muupeja muurē bueriguere, muu "diamacárā niiā" jīriguere padeorucújāña. Muurē buerirare muu ãñurō masiā. ¹⁵ Muu wimagüpura Cōāmacüye queti jóaripū maquérē masinucawū. Teeré buegū, ateré masiwū: Jesucristore padeorémema netónénoā. ¹⁶ Cōāmacūrē cūcāya queti jóaripū maquérē jóarira cūcā masiré tico-rémena jóarira niiwā. Teero tiiró, tiipū maquē marirē buea; marī ñañaré tiirére masirī tiia; marī ñañaré tiirére quenodutía; marī ãñurō tiiadarere buea. ¹⁷ Cōāmacūrē cūcātiipūrē cūcātigū niiwī, cūcātigū padeonuñaserare niipetire ãñurére tiairo jīigū.

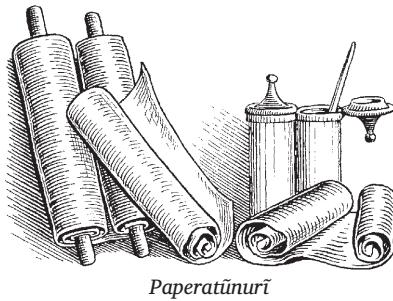
4 ¹ Jesucristo marī Ópū pūtuaatigudaqui. Cūcā atigū, catiráre, diarirare wapa tiigúdaqui. Marī Ópū nijigū, dutigudaqui. Teero tiigú, cūcā ñacorop,

teero biiri Cōāmacūrē ñacorop muurē ateré tiidutía: ² Cōāmacüye quetire wedeya. Muu noo wáaro basocá tuodugárare, teero biiri tuodugáheracárē jīne-moña. Cūcārē diamacárē wācūrī tiiyá; cūcā ñañaré tiirí, ãñurōme-na wedeya; "biirope niirecutiya" jī wedeya. Teeré buegū, cúaro manirō wedeya. ³ Too síropure basocá ãñuré buerére booríadacua. Cūcārē buedarare ãmaãadacua. Cūcā booré díchre tiidugári, cūcārē buerápe cūcā tuousénire díchre wedeadacua. ⁴ Cūcā diamacárē maquérē tuorí-adacua. Niipetire jīmajärepre-re tuorá wáaadacua. ⁵ Muupeja muu tiirére ãñurō wācū, nijajāña. Muurē ñañarō tiirí, teeré nucānā. Ñuré quetire wedeya. Muurē paderé cūcātigū guere peotíjāña.

⁶ Yuu catinemoritu niiga. "Yuu-re sīádarō péerogā dūsacú", jī tagueñā. ⁷ Cūturi basocá cūtujéagudū tiiróbiro yuure paderé cūcātigū guere yaponogū tiia. Niitupopu cūtujéagū tiiróbiro yuu pa-derére peotítoaa. Yuu sicato pa-deoriguere padeoyapáctitoaa. ⁸ Mecutigärē yuu ãñurō tiiríguere wapa ticonoádare ñumáñsepū nii-toacu. Marī Ópū wapa tiigú niiñ. Cūcārē cūcā basocáre wapa tiiáda-ri būrecopu yuure tee ãñurére ticogudaqui. Yuu díchre ticoriqui; niipetira cūcārē padeoráre cūcā putuaatiadarere yuerácárē ticogudaqui.

Pablo cūñye maquērē wederigue

⁹Máatasāñurō yħure iñagħi
atiya. ¹⁰Demas atibáreco maquērē mañetōnucāqui. Teero tiigħi, Tesalónicapu yħure cōājōāwī. Crescente Galaciapu wáawi. Tito Dalmaciapu wáawi. ¹¹Lucas dícu yħumena niiři. Marcore āmañha; mħumena atiaro. Cūñ yħure āñurō tiiápumasī. ¹²Yħu Tíquicore Éfesopu ticcocow. ¹³Mu atigħi, yáaro sutiró asibusúro sotoá macārōrē néeatiya. Too Troas macā Carpoja wiipu cūuwid. Teero biiri yée paperatūnurīrē néeatiya. Wáicura caserimena jőarigue, yée caserire bayiró boogá.

Paperatūnurī

¹⁴Alejandro cōmeména apeyennó tiigħi yħure īnħarō tiiwí. Cōāmacū marī Őpū cūñ tiirírō jeatuarō cūñrē īnħarō tiigħidaqui. ¹⁵Muapeja cūñrē cuiya, yħure

teero tiirí jīġi għi. Cūñ marī buerére booridojāwī.

¹⁶Queti beserí basoca yħure sāñánucāri bireco sīċānopera yħure tiiápura jeariwa. Niipetira yħure cōāwarira niwā. Cōāmacū cūñ teero tiiríguere acabóaro. ¹⁷Cōāmacūpeja yħure tiiápupi; yħure tutuare ticowi. Teero tiigħi, Jesucristoye quetire wedepetijaw, niipetira judioa niihērā tħo-áro jīġi għi. Cōāmacū yħure quiore watoapu niigħi rē netōnéw. ¹⁸Teero biiri marī Őpū niipetire yħure īnħarō wáadarere netōri tiigħidaqui. Umta'sepu cūñ Őpū niirōp yħure néewagħdaqui. “Āñunetogħi niiři”, jīru cujja jāada cūñrē. Teerora niiħarō.

Āñudutiyaponorigue

¹⁹Prisca,^c Aquila āñuārō. Teero biiri Onesiforoya wii macārācā āñuārō. ²⁰Erasto Corintopu pħażu cūmuwī. Trófimo diarecatigħure Miletopu cūñatiw. ²¹Mu māatasāñurō púriro sħugħero atiya. Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, teero biiri niipetira Jesuré padeorá mħarrē āñudutiya.

²²Marī Őpū mħumena niiħarō. Cōāmacū mħā niipetirare āñurē ticoaro.

Nocōrōrā jóaa.

^c4.19 Āpērā coore Priscila jīġi yira.